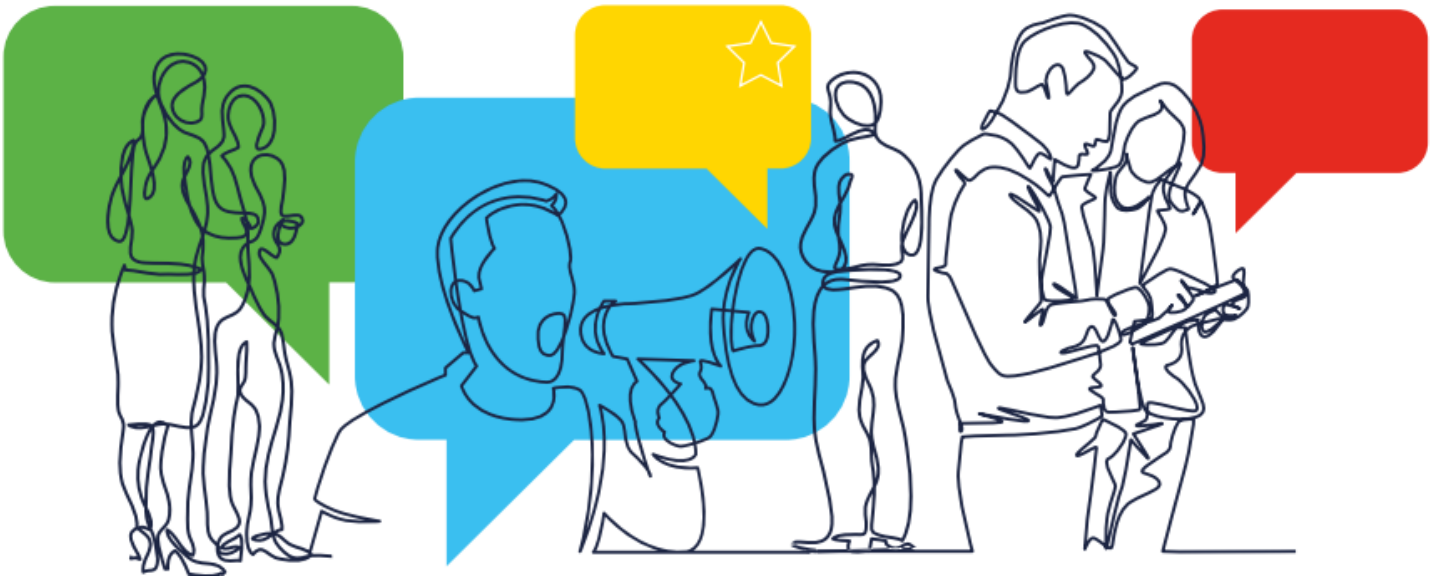
SUCCESS STORY

FORUM EUROPEJSKIEJ INICJATYWY OBYWATELSKIEJ

Zakaz praktyk konwersyjnych w Unii Europejskiej

LEARN - DISCUSS - CONNECT - SEEK ADVICE

Informacje na temat inicjatywy „Zakaz praktyk konwersyjnych”

Zakaz praktyk konwersyjnych (pełna nazwa: **„Zakaz praktyk konwersyjnych w Unii Europejskiej”**) to trzynasta europejska inicjatywa obywatelska (EIO), na poparcie której udało się zebrać ponad milion ważnych podpisów. W przypadku tej inicjatywy, zarejestrowanej **24 stycznia 2024 r.**, zbieranie podpisów oficjalnie rozpoczęto **17 maja 2024 r.**, w Międzynarodowym Dniu Przeciw Homofobii, Transfobii i Bifobii.

Praktyki konwersyjne to działania mające na celu zmianę, wyparcie lub stłumienie orientacji seksualnej, tożsamości płciowej lub ekspresji płciowej osób LGTBQ+. W ramach tej inicjatywy

organizatorzy wezwali Komisję Europejską do złożenia wniosku w sprawie prawnie wiążącego zakazu praktyk konwersyjnych wobec osób LGBTQ+ w całej Unii Europejskiej. W 2020 r. specjalny sprawozdawca ONZ uznał praktyki konwersyjne za formę tortur, a od tamtego czasu coraz więcej pa ństw europejskich wprowadziło zakazy prawne. W momencie, gdy inicjatywa osiągnęła docelowe poparcie, osiem państw członkowskich UE zakazało już tych praktyk.

Po pomyślnym zakończeniu kampanii zbierania podpisów oraz ich weryfikacji inicjatywę formalnie przedłożono Komisji Europejskiej **17 listopada 2025 r.** wraz z poświadczeniami potwierdzającymi ważność **1 128 063 podpisów**. W ramach procedury udzielania odpowiedzi na EIO organizatorzy spotkali się 12 grudnia 2025 r. z komisarz do spraw gotowości, zarządzania kryzysowego i równości **Hadją Lahbib**, a 2 marca 2026 r. przedstawili swoją propozycję na wysłuchaniu publicznym w Parlamencie Europejskim .

13 maja 2026 r. Komisja Europejska wystosowała oficjalną odpowiedź w formie komunikatu (zob. komunikat prasowy). Tego samego dnia komisarz Lahbib spotkała się z organizatorami i wydała publiczne oświadczenie (zob. nagranie wideo).

W ocenie Komisja zbadała dostępne możliwości prawne i zobowiązała się do przyjęcia zalecenia Komisji wzywającego państwa członkowskie do zakazania praktyk konwersyjnych. Komisja ponownie potwierdziła również, że każda osoba należąca do społeczności LGBTIQ+ powinna mieć możliwość bycia sobą i życia z dumą, bez przemocy, dyskryminacji i strachu.

Inicjatywa „Zakaz praktyk konwersyjnych” pokazała, że określona grupa oddolnych organizatorów może z powodzeniem zmobilizować ludzi w całej Europie, wprowadzić ważne kwestie do unijnego programu politycznego i wnieść znaczący wkład w kształtowanie polityki UE.

Zarejestrowanie inicjatywy

24.01.2024 r.

Rozpoczęcie zbierania podpisów

17.05.2024 r.

Zakończenie zbierania podpisów

17.05.2025 r.

Weryfikacja

16.06.2025 r.

Przedłożenie inicjatywy

17.11.2025 r.

Udzielenie odpowiedzi

13.05.2026 r.

Jakie czynniki umożliwiły zebranie wymaganej liczby podpisów?

Walka o słuszną sprawę

Istotna dla powodzenia kampanii była determinacja organizatorów.

Tworzenie poczucia wspólnoty

Ogromne znaczenie miało rozwijanie silnych partnerstw.

Jak najlepsze wykorzystanie mediów społecznościowych

Kluczową rolę w kampanii odegrała silna obecność w internecie.

Strategia będąca fundamentem tej inicjatywy

Przygotowania

Na pomysł zapoczątkowania inicjatywy „Zakaz praktyk konwersyjnych” wpadł trzy do czterech lat przed jej uruchomieniem Mattéo Garguilo, jej główny organizator, który wówczas był uczniem szkoły średniej. W okolicach 2020 r. kwestia praktyk konwersyjnych wzbudziła znaczne zainteresowanie opinii publicznej we Francji, skąd pochodzi Mattéo. Praktyki konwersyjne (zwane również terapiami konwersyjnymi) to działania mające na celu zmianę, wyparcie lub stłumienie orientacji seksualnej, to żsamości płciowej lub ekspresji płciowej osób LGBTQI+. Mattéo był zaskoczony faktem, że praktyki te pozostawały zgodne z prawem w wielu państwach europejskich, a tylko osiem z 27 państw UE prawnie ich zakazało.

Jednocześnie Mattéo mocno zainteresował się demokracją uczestniczącą i zaangażowaniem obywateli, w tym instrumentami takimi jak funkcjonujące we Francji tzw. referendum z inicjatywy podzielonej. Uznał, że europejska inicjatywa obywatelska jest właściwym narzędziem do rozpatrzenia tej kwestii na poziomie europejskim.

Aby uruchomić tę inicjatywę, w wieku 21 lat, podczas studiów w Instytucie Studiów Politycznych w Lyonie, Mattéo założył wraz z dwójką przyjaciół Europejskie Stowarzyszenie Przeciwko Terapii Konwersyjnej (ACT).

Aby zbudować poparcie dla kampanii, Mattéo i pozostali współprzewodniczący ACT skontaktowali się z osobami LGBTQI+ i organizacjami praw człowieka w całej Europie. Wysłali ponad 500 wiadomości e-mail do organizacji w poszukiwaniu partnerów, którzy chcieliby prowadzić wraz z nimi kampanię. Ta nowo utworzona organizacja początkowo miała trudności z uzyskaniem wsparcia większych organizacji. Jednak dzięki konsekwentnym działaniom udało im się zrzeszyć 12 stowarzyszeń broniących praw osób LGBTQI+ z 12 różnych państw członkowskich UE, aby wspólnie uruchomić tę inicjatywę.

Pozyskane fundusze i zasoby

Organizatorzy nie otrzymali żadnego wsparcia finansowego na rzecz inicjatywy. Chociaż rozważali ubieganie się o darowizny, ostatecznie zdecydowali się nie rozpoczynać kampanii pozyskiwania pieniędzy. Jako niewielki zespół, który dysponował ograniczonym czasem i możliwościami, uznali, że związane z tym działania administracyjne (takie jak wypełnianie dokumentacji, rozmowy z potencjalnymi darczyńcami oraz zarządzanie wymogami dotyczącymi finansowania) odciągnęłyby cenne zasoby od ich głównego celu.

Zamiast tego organizatorzy zdecydowali się skoncentrować działania na mobilizowaniu zwolenników i zbieraniu podpisów oraz przedłożyć samą kampanię nad pozyskiwanie środków.

Strategia prowadzenia kampanii

Kampania „Zakaz praktyk konwersyjnych” przybrała nieoczekiwany obrót w czasie zbierania podpisów. Chociaż okres zbierania deklaracji poparcia rozpoczął się w **maju 2024 r.**, do **kwietnia 2025 r.** podpis pod inicjatywą złożyło zaledwie około **234 000 osób**. Pozostał tylko miesiąc, a organizatorom wciąż brakowało ponad **770 000 podpisów**, aby osiągnąć wymagany próg.

To jest najtrudniejsza część: utrzymać aktywność ludzi. Nie było nam łatwo sobie z tym poradzić. Wiele organizacji pozarządowych przestało wspierać kampanię w chwili, gdy

napływ podpisów wyhamował. Ciężko jest utrzymać dynamikę kampanii przez cały rok. – Mattéo Garguilo

Organizatorzy uznali, że kwestia praktyk konwersyjnych wciąż jest stosunkowo mało znana w porównaniu z innymi tematami poruszanymi w kampaniach dotyczących praw podstawowych, takimi jak prawo do aborcji, przez co ludzie są mniej skłonni do poparcia inicjatywy. Wyzwanie to było szczególnie widoczne w państwach, w których prawa osób LGBTQI+ są nadal w mniejszym stopniu chronione, co utrudnia przyciąganie organizacji partnerskich i uwagi społeczeństwa.

Co więcej za prowadzenie kampanii w całości odpowiadał zespół wolontariuszy będących studentami. Prowadzenie EIO było dla nich formą aktywizmu podejmowanego równolegle ze studiami. Głównym kanałem komunikacji i mobilizacji w kampanii stały się media społecznościowe, w szczególności Instagram.

Dziesięć dni przed upływem terminu zbierania podpisów organizatorzy podjęli ostatnie starania, które odmieniły kampanię. Zaczęli kontaktować się z jak największą liczbą influencerów, artystów i polityków, apelując do nich o publiczne poparcie inicjatywy i zachęcanie osób, które śledzą ich profile w mediach społecznościowych, do złożenia podpisu.

Jedną z pierwszych osób publicznych, które odpowiedziały na ich apele, była belgijska piosenkarka **Angèle**, która zwróciła się do swoich obserwatorów na Instagramie, o poparcie tej inicjatywy. Jej przekaz był prosty i chwytliwy: obiecała, że pocałuje swojego słynnego psa za każdego fana, który podpisze EIO.

Source: Instagram page of “Le coin des lgbt”

Po poparciu inicjatywy przez Angèle i francuską piosenkarkę **Hoshi** do kampanii dołączyło wielu innych artystów. W ciągu zaledwie kilku dni pod inicjatywą podpisało się około **500 000 kolejnych osób**.

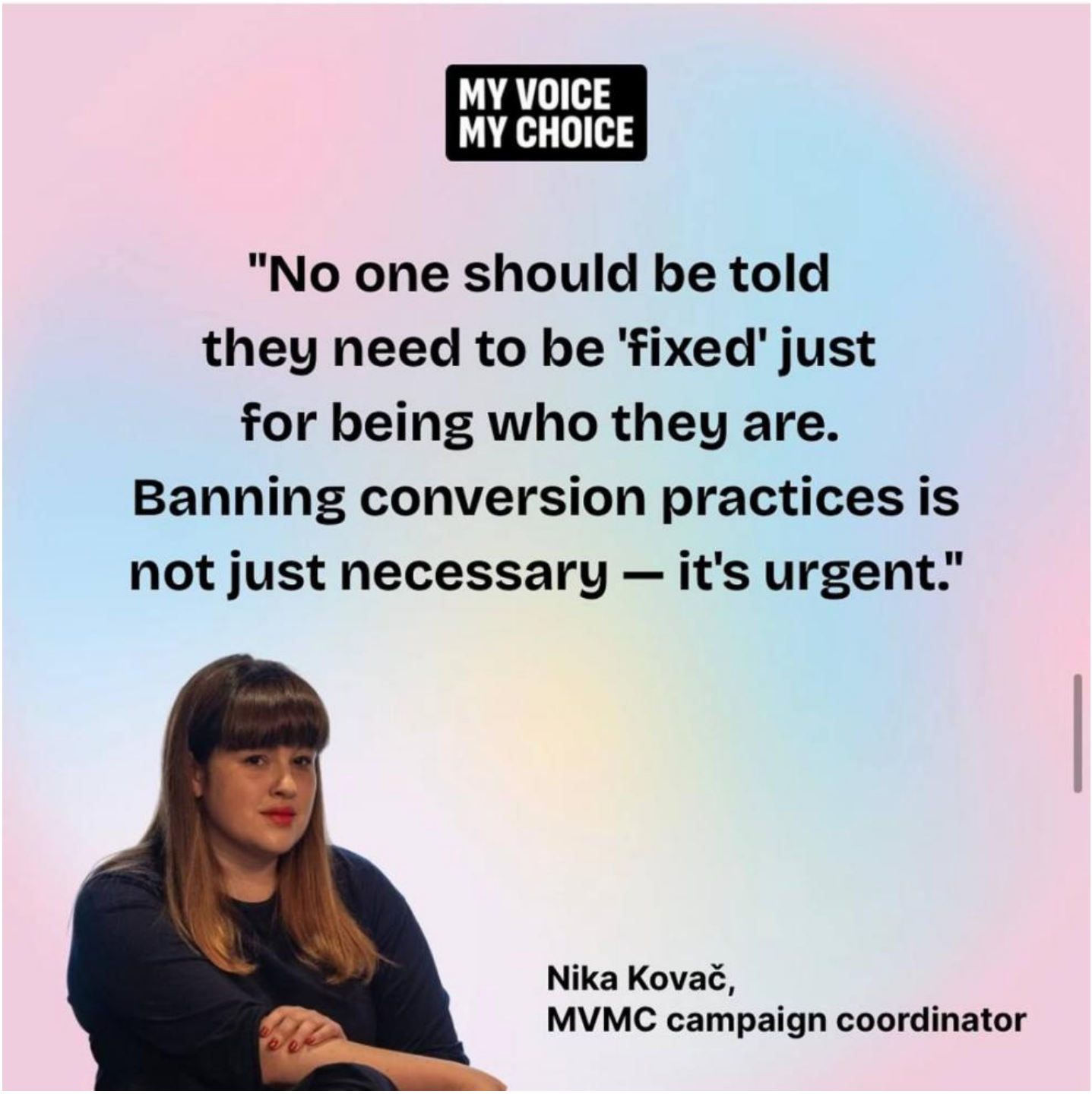
Podobny wzrost dynamiki nastąpił również w sferze politycznej. Dzięki kontaktom nawiązanym przez jedną z organizacji feministycznych inicjatywę poparła francuska lewica, a zaraz po niej Partia Socjalistyczna oraz Zieloni. W ostatnim dniu kampanii wiadomość popierającą inicjatywę opublikował w mediach społecznościowych prezydent Francji **Emmanuel Macron**. Około 30 minut później do podpisania inicjatywy publicznie zachęcił również premier Słowenii **Robert Golob**.

Source: X page of Emmanuel Macron

Organizatorzy zwrócili się również o wsparcie do zespołu stojącego za zakończoną sukcesem europejską inicjatywą obywatelską **„My Voice, My Choice”**. Słoweńscy organizatorzy zgodzili się pomóc i uruchomili sieć, którą zbudowali podczas własnej kampanii, w ramach której zebrali niedawno niemal 1,2 miliona podpisów.

myvoicemychoiceorg and act_lgbt

Source: Instagram page of the ‘My Voice My Choice’ initiative

Współpraca ta okazała się bezcenna. Dzięki temu z kampanią udało się dotrzeć do organizacji społeczeństwa obywatelskiego w Niemczech, natomiast w Chorwacji udało się osiągnąć próg krajowy w ciągu jednego dnia.

Gdy udało nam się osiągnąć wymagany poziom poparcia w jednym państwie, kierowaliśmy uwagę na kolejne, zachęcając obserwujących do kontaktowania się z kolejnymi osobami – influencerami i piosenkarzami ze społeczności LGBT oraz kobietami, ponieważ kobiety na ogół w dużym stopniu popierają prawa osób LGBT. – Mattéo Garguilo

Organizatorzy dostrzegli również znaczenie, jakie ma wzbudzenie poczucia pilności działań. W miarę jak liczba podpisów zbliżała się do miliona, coraz więcej osób zmotywowało się do udziału. W połączeniu z rosnącym zainteresowaniem opinii publicznej prawami osób LGBTQI+ to poczucie pilności dało impuls niezbędny do powodzenia kampanii.

Francja stała się najważniejszym ośrodkiem poparcia dla kampanii. Ponad połowa wszystkich podpisów pochodziła z tego państwa, w dużej mierze dzięki instagramowemu kontu **@lecoindeslgbt**, które odegrało istotną rolę w przekazywaniu informacji o inicjatywie. Konto wspierał francuski feministyczny kolektyw **NousToutes**, który pomógł również zmobilizować zwolenników i ułatwił kontakty polityczne.

Bardzo nam pomogli, dlatego mocno zaangażowaliśmy się we Francji i mieliśmy kilka kontaktów w świecie polityki. – Mattéo Garguilo

Strategia ta opłaciła się. Około godziny **16.00 w dniu poprzedzającym zakończenie okresu deklaracji poparcia** inicjatywa przekroczyła próg **miliona podpisów**. Do czasu oficjalnego zamknięcia kampanii **zebrano ponad 1,2 mln podpisów**.

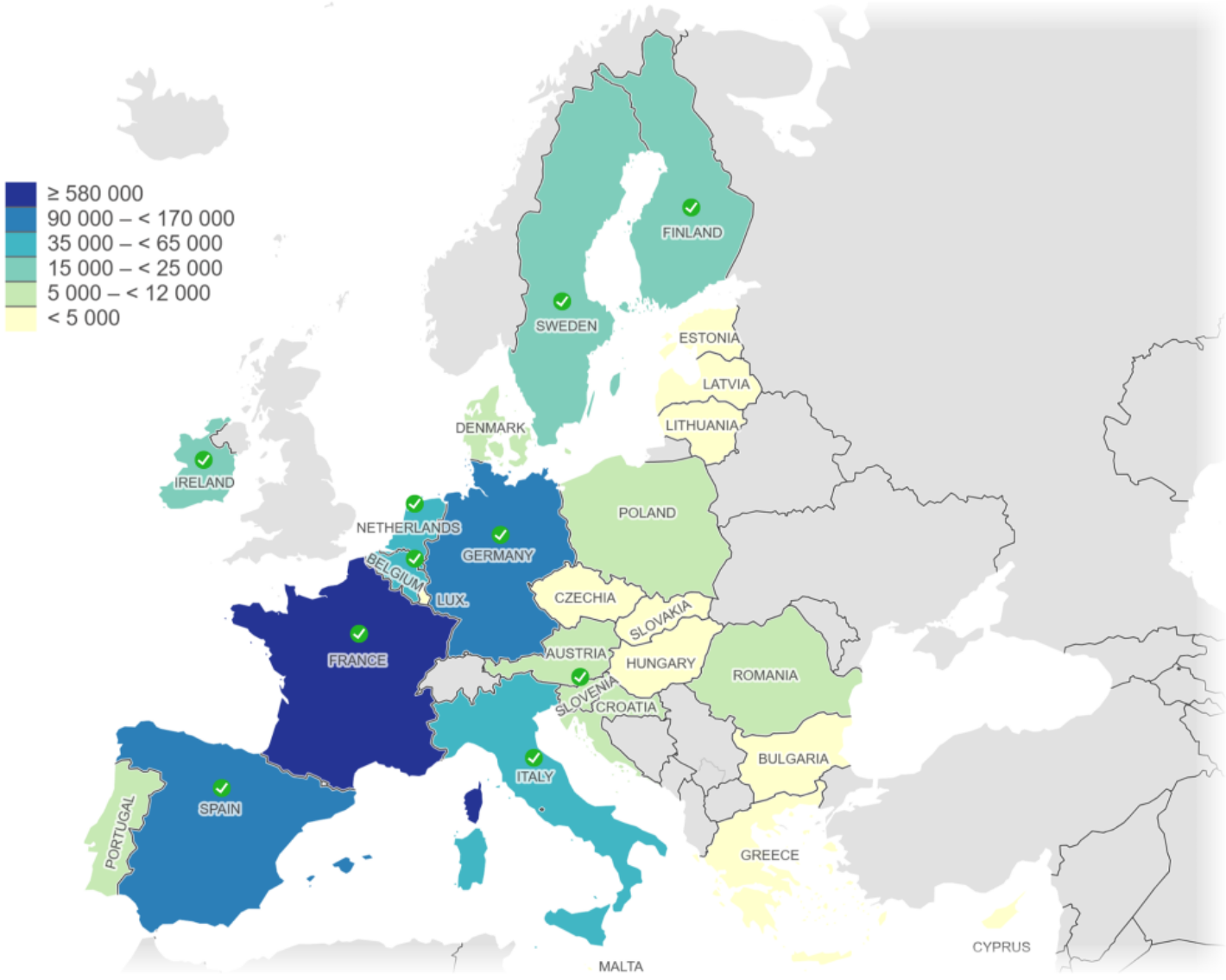
Proces zbierania i weryfikacji podpisów

Okres zbierania podpisów pod inicjatywą „Zakaz praktyk konwersyjnych” oficjalnie rozpoczął się 17 maja 2024 r., w Międzynarodowym Dniu Przeciw Homofobii, Transfobii i Bifobii, a kampania dobiegła końca rok później tego samego dnia.

Większość podpisów pod inicjatywą zebrano w ostatnim tygodniu kampanii, co pokazuje, jak szybko dynamika może wzrastać w końcowych etapach kampanii EIO.

Po upływie okresu zbierania podpisów inicjatywę formalnie przedłożono 16 czerwca 2025 r. do oceny przez państwa członkowskie. Po zakończeniu procesu weryfikacji potwierdzono ważność 1 128 063 deklaracji poparcia.

Liczba deklaracji poparcia dla inicjatywy „Zakaz praktyk konwersyjnych w Unii Europejskiej” w podziale na państwa członkowskie

Uwaga: inicjatywa „Zakaz praktyk konwersyjnych w Unii Europejskiej” osiągnęła minimalny próg w dziesięciu państwach członkowskich. Źródło: strona internetowa europejskiej inicjatywy obywatelskiej, 2026. Pełna tabela z deklaracjami poparcia jest dostępna na specjalnej stronie internetowej EIO.

Przez cały czas trwania kampanii organizatorzy skoncentrowali wysiłki na państwach, które tradycyjnie osiągają krajowy próg dla europejskich inicjatyw obywatelskich, takich jak **Francja** i **Hiszpania**, a także na mniejszych państwach członkowskich, w których poparcie społeczne dla zakazu praktyk konwersyjnych uznano za szczególnie silne, w tym w **Słowenii** i **Irlandii**.

Po osiągnięciu celu, jakim jest zebranie miliona podpisów, organizatorzy dalej prowadzili kampanię, zamiast od razu ją kończyć. Ich celem było stworzenie wystarczającego marginesu bezpieczeństwa, aby uwzględnić podpisy, które mogą zostać uznane za nieważne w procesie weryfikacji. Do końca kampanii zebrali oni ponad **1,2 mln deklaracji poparcia**, starając się zapewnić, aby po weryfikacji pozostało ponad milion ważnych podpisów.

Wpływ inicjatywy

Po formalnym przedłożeniu inicjatywy organizatorzy spotkali się **12 grudnia 2025 r.** z komisarz do spraw gotowości, zarządzania kryzysowego i równości **Hadją Lahbib**.

Organisers meet with the Commissioner Hadja Lahbib, Commissioner for Preparedness, Crisis Management and Equality. © European Union , 2025

Hearing at the European Commission
12th of December, 2025
BAN ON CONVERSION PRACTICES IN THE EU

Organisers at the meeting with the European Commission. © European Union, 2025

Wysłuchanie publiczne w Parlamencie Europejskim

Inicjatywę przedstawiono na wysłuchaniu publicznym w Parlamencie Europejskim **2 marca 2026 r.** Wysłuchanie zorganizowała **komisja LIBE** z udziałem **Komisji Petycji (PETI)** oraz **Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia (FEMM)**. Podczas wysłuchania w Parlamencie organizatorzy wspomnieli, że są świadomi trudności związanych z przedkładaniem wniosków dotyczących przepisów, i wskazali zalecenie Komisji jako środek, który mógłby szybko przynieść skutki.

Organisers at the public hearing at the European Parliament. © European Union, 2026

Temat ten dalej omawiano w Parlamencie Europejskim. 25 marca 2026 r. Parlament Europejski przeprowadził debatę na temat tej inicjatywy na sesji plenarnej (zob. nagranie). Ponadto około miesi ąc później, 29 kwietnia 2026 r., komisja LIBE przyjęła sprawozdanie roczne w sprawie sytuacji w zakresie praw podstawowych w Unii Europejskiej w latach 2024 i 2025. W sprawozdaniu tym komisja

uwzględniła wyniki inicjatywy i stwierdziła w ust. 57, co następuje: *brak procedur prawnego uzgodnienia płci stanowi naruszenie praw podstawowych; potępia praktyki konwersji, takie jak praktyki mające na celu zmianę, tłumienie lub wyparcie orientacji seksualnej, tożsamości płciowej lub ekspresji płciowej danej osoby, jako naruszające prawa podstawowe, a także apeluje do Komisji o pilne zajęcie się tymi kwestiami w drodze konkretnych działań; wzywa ponadto Komisję w tym zakresie, aby przedstawiła wniosek dotyczący aktu prawnego ustanawiającego [unijny] zakaz praktyk konwersyjnych we wszystkich państwach członkowskich, jako działania następczego w związku z europejską inicjatywą obywatelską „Zakaz praktyk konwersyjnych w Unii Europejskiej”*.

Formalna odpowiedź Komisji Europejskiej

Komisja Europejska uwzględniła już inicjatywę „Zakaz praktyk konwersyjnych” i odniosła się do niej w **strategii na rzecz równości osób LGBTIQ+ na lata 2026-2030, przyjętej 8 października 2025 r.** Komisja ogłosiła, że *będzie również promować uporządkowany dialog na ten temat, w szczególności za pośrednictwem grupy ekspertów ds. równości osób LGBTIQ+ działającej w ramach Grupy Wysokiego Szczebla ds. Niedyskryminacji, Równouprawnienia i Różnorodności. Na podstawie ustaleń z badania Komisja podejmie odpowiednie działania w celu zwalczania praktyk konwersyjnych, ze szczególnym naciskiem na wspieranie państw członkowskich, które odgrywają w tym obszarze kluczową rolę. […] Przy opracowywaniu podejścia do zwalczania praktyk konwersyjnych Komisja uwzględni w szczególności niedawną europejską inicjatywę obywatelską „Zakaz praktyk konwersyjnych w Unii Europejskiej”.*

Następnie **13 maja 2026 r.** Komisja Europejska przyjęła formalną odpowiedź na EIO w formie komunikatu (zob. komunikat prasowy).

W inicjatywie wezwano Komisję do złożenia wniosku dotyczącego wiążącego aktu ustawodawczego zakazującego praktyk konwersyjnych w całej Unii Europejskiej. W ocenie Komisja stwierdziła jednak, że takie przepisy wymagałyby w pierwszej kolejności ustanowienia nowej podstawy prawnej w drodze jednomyślnej decyzji Rady rozszerzającej wykaz europrzestępstw, a następnie przyjęcia dyrektywy opartej na tej podstawie prawnej. Komisja uznała, że rozpoczęcie takiego procesu nie byłoby najskuteczniejszym sposobem zwalczania praktyk konwersyjnych.

W związku z tym Komisja zapowiedziała, że w 2027 r. przyjmie **zalecenie Komisji** zachęcające państwa członkowskie do wprowadzenia zakazu praktyk konwersyjnych. Zalecenie będzie opierać się na dobrych praktykach opracowanych w państwach członkowskich, które wprowadziły już zakazy prawne, i zostanie przygotowane w ramach kompleksowego procesu konsultacji, w tym z **grupą ekspertów ds. równości osób LGBTIQ+** i nowym **forum ds. polityki dotyczącej LGBTIQ+**. Prace

będą również opierać się na prowadzonym obecnie, szeroko zakrojonym badaniu dotyczącym praktyk konwersyjnych, którego wyniki spodziewane są na początku 2027 r.

Komisarz Lahbib spotkała się z organizatorami inicjatywy w dniu przyjęcia odpowiedzi Komisji, 13 maja 2026 r., aby wyjaśnić im jej treść. Po spotkaniu komisarz Lahbib wydała oświadczenie prasowe , w którym stwierdziła:

Zwracam się do każdej osoby LGBTIQ+, która ucierpiała w wyniku tych praktyk: to nie z Wami było coś nie tak. Nigdy nie trzeba było Was zmieniać. Jesteście doskonali dokł adnie tacy, jacy jesteście. A Unia Europejska stoi po Waszej stronie.

Wpływ na działania ustawodawcze oraz działania następcze

Organizatorzy wyrazili mieszane opinie na temat odpowiedzi Komisji. Chociaż z zadowoleniem przyj ęto wyraźne potępienie przez Komisję praktyk konwersyjnych i jej zobowiązanie do zachęcania pań stw członkowskich, aby ich zakazały, wyrażono ubolewanie, że Komisja postanowiła nie składać wniosku w sprawie wiążącego aktu ustawodawczego na poziomie UE.

Organizatorzy i ich sieć zobowiązali się jednak do dalszego angażowania się w tę kwestię i powią zane tematy, w tym poprzez wspieranie innych europejskich inicjatyw obywatelskich, w ramach których trwa zbieranie podpisów.

Rady dla organizatorów inicjatyw

Polegaj na sieciach kontaktów

ACT, organizacja stojąca za inicjatywą, składała się jedynie z dwóch głównych organizatorów. Jednak szeroka sieć kontaktów, którą zbudowali w całej Europie, okazała się jednym z najwię kszych atutów kampanii. Dzięki ścisłej współpracy z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, wolontariuszami, influencerami i inicjatywami partnerskimi kampania dotarła do znacznie większej liczby osób, niż mogłaby osiągnąć tak mała grupa działająca samodzielnie.

Korzystaj z możliwości, jakie dają media społecznościowe

Nadanie kampanii dynamiki było kluczowe dla jej sukcesu. Organizatorzy zalecają budowanie poczucia pilności działań, zwłaszcza na końcowych etapach kampanii, oraz współpracę z influencerami i twórcami treści w różnych państwach. Gdy kampania stanie się widoczna i wzbudzi zaangażowanie w internecie, media społecznościowe mogą znacząco zwiększyć jej zasięg oraz pomóc dotrzeć do nowych osób popierających inicjatywę.

Opracuj strategię kampanii dla poszczególnych państw

Zamiast próbować prowadzić kampanię we wszystkich miejscach jednocześnie, organizatorzy skupili się w pierwszej kolejności na państwach członkowskich, w których ich zdaniem najłatwiej był o osiągnąć próg krajowy. Gdy kampania nabrała dynamiki w jednym kraju, organizatorzy kierowali uwagę na kolejny, zachęcając osoby popierające inicjatywę do kontaktowania się z lokalnymi influencerami, artystami, osobami publicznymi i organizacjami, które mogły pomóc w dotarciu z jej przesłaniem do szerszego grona odbiorców.

Bądź w pogotowiu i nigdy nie rezygnuj

Nieodzowny jest zaangażowany zespół, który naprawdę wierzy w sprawę. Kampania na rzecz EIO wymaga determinacji i odporności, ponieważ zbieranie podpisów może przybrać nieoczekiwany obrót, a dynamika może zmienić się w każdej chwili.

Informacje dodatkowe

Dodatkowe informacje dotyczące inicjatywy „Zakaz praktyk konwersyjnych” są dostępne na specjalnej stronie internetowej EIO oraz na profilu inicjatywy na Instagramie.